TURFWEIDE

STICHTING TURFWEIDE VEENENDAAL

Nieuwsbrief 9 – zomer 2026

- *Wat groeide er dit voorjaar?*
- *Wat is er verder te zien?*
- *Samen aan het werk*
- *Samenwerking met IVN*
- *Onderhoud en monitoring*

Welkom bij alweer de negende nieuwsbrief van Stichting Turfweide Veenendaal! Sinds onze vorige nieuwsbrief is er weer veel gebeurd in en rond de Turfweide, zowel in de natuur als binnen onze stichting.
Helaas hebben we afscheid genomen van onze penningmeester Saskia Lucassen. Saskia is vanaf het begin betrokken geweest bij onze stichting en heeft hier enorm veel voor betekend. We willen haar hartelijk bedanken voor haar inzet.
Door het vertrek van Saskia zijn we momenteel op zoek naar een nieuwe penningmeester. Ook vrijwilligers zijn altijd welkom. Er is bij Stichting Turfweide van alles te doen en extra handen kunnen we goed gebruiken.
Maar natuurlijk gaat deze nieuwsbrief vooral weer over waar het allemaal om draait: de natuur. En ook daarin was de afgelopen periode weer genoeg te zien.

Veel leesplezier!

Wat groeide er dit voorjaar?

Wie deze zomer door de Turfweide liep, zag het meteen: droogte heeft ook hier zijn sporen nagelaten. Dat is niet zo vreemd als we kijken naar de omstandigheden van de afgelopen periode. De zomer was bijzonder droog en ook in de Turfweide is dat merkbaar.

Misschien herinner je nog dat er vorig jaar in de zomer veel echte koekoeksbloemen groeiden. Dit voorjaar was dat beeld heel anders. De echte koekoeksbloem kwam nog wel voor, maar veel minder uitbundig. Deze planten leken zich vooral te hebben teruggetrokken naar de vochtige oevers.

Dit jaar zagen we juist erg veel margrieten. De blauwe knoop was ook uitbundig aanwezig op het voedselarme deel. Langs het wandelpad groeide veel wilde cichorei. Dit maakte samen een prachtig blauw/paars dekentje van bloemen!

blauwe knoop in de Turfweide
foto: Jan Brinkhuis

Op verschillende plaatsen komt nu struikheide en dopheide voor. Struikheide is een droogte-indicator, terwijl dopheide de voorkeur geeft aan meer vochtige omstandigheden. Juist omdat de Turfweide zich op sommige plaatsen moet ontwikkelen tot vochtig schraalgrasland, blijft het interessant om te zien hoe sterk verschillen in hoogte, bodem en waterhuishouding de vegetatie beïnvloeden.

Ook de steenanjer liet zich dit jaar weer zien. Deze fraaie plant stond al eerder in de Turfweide en blijft een soort waarbij je even moet stoppen om hem goed te bekijken. Natuurlijk wel alleen vanaf de paden! 🙂

De Turfweide is niet echt een homogeen gebied. Hoog en laag, droog en vochtig, voedselrijker en voedselarmer: op korte afstand kunnen de omstandigheden behoorlijk verschillen. Dat zorgt ervoor dat ook verschillende planten en dieren een plek kunnen vinden.

Op het hogere gedeelte valt vooral op hoe hard brandnetel kan groeien. Voor veel mensen niet direct een favoriete plant, zeker niet met blote benen...
Toch is de brandnetel belangrijk voor verschillende vlinders, zoals de gehakkelde aurelia en de atalanta. Hun rupsen eten van de plant.
Er wordt in de Turfweide wel beheerd zodra brandnetels andere planten overwoekeren. Ook hier zoeken we naar een goede balans, zodat verschillende soorten een kans krijgen.

brandnetels in de Turfweide
Foto: Jan Brinkhuis

Wat is er verder nog te zien?

gevlekte orchis in de Turfweide
Foto: Jan Brinkhuis

De gevlekte orchis was ook te zien, net als de pinksterbloem, klokjesgentiaan, grote ratelaar, en de beide ogentroostsoorten: stijve ogentroost en kleverige ogentroost. De stijve ogentroost is daarbij een bijzondere plant. Deze soort leeft gedeeltelijk ten koste van grassen: ze haalt water en voedingsstoffen uit de wortels van andere planten. De kleverige ogentroost kennen we inmiddels ook uit eerdere jaren.

En heb je weleens gehoord van de composietwolbij? Deze is zeer zeldzaam en bij ons gevonden door medewerkers van Ranox. Hoe bijzonder is dat! Deze wilde bij heeft een sterke voorkeur voor planten uit de composietenfamilie, waaronder knoopkruid. En laten we er daar nou juist genoeg van hebben! 😉

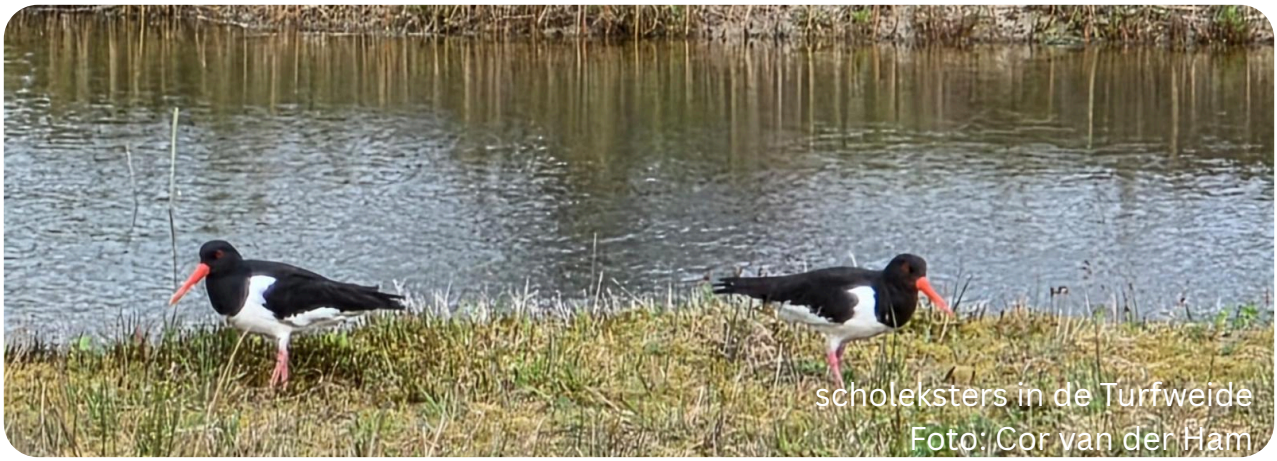

composietwolbij in de Turfweide
Foto: Ginkel Groep

Ook de mossen zijn de moeite van het bekijken waard. Tussen het mos zijn de sporendoosjes van de haarmos te zien. Zo'n sporendoosje heeft een dekseltje, ook wel een 'lid' of 'petje' genoemd. Wanneer de sporen rijp zijn, komen ze daaruit vrij.
En wie wat hoger kijkt, kan ook de nodige vogels tegenkomen. Scholeksters lieten zich zien, evenals een mandarijneend! Op het water zat een meerkoet te broeden.

mandarijneend in de Turfweide
Video: Cor van der Ham

scholeksters in de Turfweide
Foto: Cor van der Ham

Verder zijn er veel sprinkhanen te zien én te horen. Zij maken geen complete gedaantewisseling zoals bijvoorbeeld vlinders. De jonge sprinkhaan die uit het ei komt, lijkt al op een kleine versie van het volwassen dier. Tijdens de groei vervelt hij verschillende keren totdat hij volwassen is, het imago.

Kortom: ook als je niet speciaal op zoek gaat naar bijzondere soorten, is er in de Turfweide genoeg te ontdekken!

zuringspanner
Foto: Jan Brinkhuis

pluimvoetbij op wilde cichorei
Foto: Jan Brinkhuis

Samen aan het werk

Ook buiten het groeiseizoen gebeurt er van alles in de Turfweide!

Op 18 oktober 2025 verzorgden Johan Huibers en Jan Brinkhuis een lezing voor **Wijs met je Wijk.** Het was een leerzame en gezellige bijeenkomst en bovendien een mooie gelegenheid om mensen uit de omgeving te ontmoeten.

Op 1 november 2025 kwamen tijdens de **Natuurwerkdag** twaalf vrijwilligers naar de Turfweide. Zij gingen aan de slag met het verwijderen van jonge boompjes. Door deze te verwijderen, voorkomen we dat de Turfweide langzaam dichtgroeit en uiteindelijk in een bos verandert.

natuurwerkdag in de Turfweide
Foto: Jan Brinkhuis

Op 21 februari dit jaar was er opnieuw een werkdag, ditmaal in samenwerking met **Meer Bomen Nu**. Tijdens deze oogstdag werden jonge boompjes verwijderd. Maar liefst 1400 stuks! Deze werden verzameld door Meer Bomen Nu, zodat ze elders een tweede leven kunnen krijgen. Voor deze activiteit kwamen zelfs vrijwilligers uit Amsterdam naar Veenendaal. Vanuit de Turfweide zorgden we voor de catering. Het was een geweldige dag vol mooie ontmoetingen, hard werken en vervolgens beloond worden met de zon die toch nog even tevoorschijn kwam.

Op 12 juni kreeg het **Latei Fonds** een rondleiding in ons mooie gebied, omdat wij een aanvraag voor financiële steun bij hen hadden ingediend. Het Latei Fonds was dusdanig onder de indruk van de Turfweide en haar verhaal, dat we een prachtig bedrag van €10.000,- toegekend hebben gekregen. We zijn enorm dankbaar! We plaatsen hiermee op korte termijn een informatiebord en verbeteren het wandelpad.

rondleiding Latei Fonds in de Turfweide
Foto: Johan Huibers

Samenwerking met IVN

Deze zomer hebben we kennisgemaakt met IVN Veenendaal-Rhenen. Er is inmiddels een mooie relatie ontstaan. Bij de Turfweide willen we in de toekomst graag meer gaan doen met natuureducatie. Met IVN Veenendaal-Rhenen hebben we daarin een mooie partner gevonden.

Onderhoud en monitoring

Op 28 april 2026 is de Turfweide gemonitord. Daarbij is gekeken wat er groeit en bloeit, welke dieren er aanwezig zijn en welke zaken aandacht nodig hebben.
Op 3 juni is het gebied gemaaid en is de haag gesnoeid.
Op 4 juni en 31 juli was er wederom monitoring in het gebied. Zo blijven we de ontwikkeling van de Turfweide volgen. Want juist door meerdere jaren achter elkaar te kijken, wordt zichtbaar hoe het gebied zich ontwikkelt.

En dat blijft interessant: geen jaar is precies hetzelfde.

Veenendaal, augustus 2026
Samantha Verwoert